

Republica Moldova
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE
DE INADMISIBILITATE

a sesizărilor nr. 164g/2023 și nr.180g/2023

privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi
din Codul de procedură civilă, Codul transporturilor rutiere și
Legea cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de
întreprinzător

*(retragerea actului permisiv
care vizează activitatea de întreprinzător)*

CHIȘINĂU

21 decembrie 2023

Curtea Constituțională, judecând în componența:

nei Domnica MANOLE, *Președinte*,
nei Viorica PUICA,
dlui Nicolae ROȘCA,
nei Liuba ȘOVA,
dlui Serghei ȚURCAN,
dlui Vladimir ȚURCAN, *judecători*,
cu participarea nei Sorina Munteanu, *asistent judiciar*,

Având în vedere sesizările înregistrate la 15 iunie 2023 și 12 iulie 2023,
Examinând admisibilitatea sesizărilor menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarelor,
Deliberând la 21 decembrie 2023, în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află sesizările privind excepțiile de neconstituționalitate a articolelor 278¹⁰ alineatul (1) și 278¹³ din Codul de procedură civilă, a articolului 38 alineatele (22) și (27) din Codul transporturilor rutiere și a articolului 17 alineatele (1) și (4) din Legea nr. 235 din 20 iulie 2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător, ridicate de dl Sergiu Sloninov, în interesele SRL „Crevtrans”, parte în dosarul nr. 2p/s-568/2023, pendinte la Judecătoria Anenii Noi, sediul central.

2. Sesizările privind excepțiile de neconstituționalitate au fost trimise la Curtea Constituțională de dl judecător Andrei Cașcaval de la Judecătoria Anenii Noi, pe baza articolului 135 alin. (1) lit. a) și lit. g) din Constituție.

3. Având în vedere identitatea de obiect a sesizărilor și a motivelor care stau la baza criticilor de neconstituționalitate, Curtea a decis conexarea sesizărilor într-un singur dosar, pe baza articolului 43 din Codul jurisdicției constituționale, fiindu-i atribuit numărul 164g/2023.

ÎN FAPT

A. Circumstanțele litigiului principal

4. Prin decizia nr. 16 din 18 mai 2023 a autorității administrative „Agenția Națională de Transport Auto” (în continuare, „ANTA”), au fost retrase autorizațiile de transport deținute de SRL „Crevtrans” în legătură cu încălcările depistate la prestarea serviciilor de transport.

5. La 23 mai 2023, ANTA a formulat o cerere la Judecătoria Anenii Noi, sediul central, referitor la retragerea actului permisiv emis în privința SRL „Crevtrans”.

6. La 29 mai 2023, dl Sergiu Sloninov, reprezentantul SRL „Crevtrans”, a ridicat excepția de neconstituționalitate a prevederilor articolului 278¹³ din

Codul de procedură civilă și a articolului 17 alin. (4) din Legea cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător.

7. Prin încheierea din 9 iunie 2023, Judecătoria Anenii Noi a admis ridicarea excepției de neconstituționalitate a articolului 278¹³ din Codul de procedură civilă și a sesizat, în acest sens, Curtea Constituțională, în vederea soluționării acesteia.

8. La 14 iunie 2023, reprezentantul SRL „Crevtrans” a ridicat excepția de neconstituționalitate a prevederilor articolului 278¹⁰ alin. (1) din Codul de procedură civilă, a articolului 38 alineatele (22) și (27) din Codul transporturilor rutiere și a articolului 17 alineatele (1) și (4) din Legea cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător. Prin încheierea din 7 iulie 2023, Judecătoria Anenii Noi a admis ridicarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor în cauză și a sesizat, în acest sens, Curtea Constituțională, în vederea soluționării acesteia.

B. Legislația pertinentă

9. Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 16

Egalitatea

„(1) Respectarea și ocrotirea persoanei constituie o îndatorire primordială a statului.

(2) Toți cetățenii Republicii Moldova sînt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială.”

Articolul 20

Accesul liber la justiție

„(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

(2) Nici o lege nu poate îngrădi accesul la justiție.”

Articolul 46

Dreptul la proprietate privată și la protecția acesteia

„(1) Dreptul la proprietate privată, precum și creanțele asupra statului, sînt garantate.

[...]”

10. Prevederile relevante ale Codului de procedură civilă, adoptat prin Legea nr. 225 din 30 mai 2003, sunt următoarele:

Articolul 278¹⁰

Depunerea cererii

„(1) Autoritățile și instituțiile abilitate prin lege să emită acte permissive în domeniul activității de întreprinzător (în continuare în prezentul capitol – autorități competente) pot cere, în cazurile prevăzute de lege, suspendarea sau, după caz, retragerea actelor permissive ce vizează activitatea de întreprinzător, fapt ce are ca efect imposibilitatea continuării acestei activități la nivel de întreprindere sau de unitate funcțională autorizată a acesteia.

[...]”

Articolul 278¹³
Hotărârea judecătorească

„Instanța de judecată examinează cererea de suspendare sau retragere a actului permisiv ce vizează activitatea de întreprinzător în termen de 5 zile lucrătoare de la data acceptării acesteia. După ce examinează cererea în fond, instanța de judecată emite o hotărâre prin care o admite sau o respinge.”

11. Prevederile relevante ale Codului transporturilor rutiere, adoptat prin Legea nr. 150 din 17 iulie 2014, sunt următoarele:

Articolul 38

„[...]”

(21) Autorizația de transport rutier de persoane prin servicii regulate în trafic local, municipal, raional și interraional se retrage de către Agenție în următoarele situații:

a) operatorul de transport rutier nu a efectuat lunar cel puțin 10% din totalul curselor prevăzute în graficul de circulație în decurs de 3 luni consecutive sau nu a efectuat mai mult de 30% din totalul curselor prevăzute în graficul de circulație în decursul unei luni calendaristice, cu excepția curselor suspendate din cauza stării drumului sau a condițiilor climaterice nesatisfăcătoare, constatate de către organul responsabil de sectorul de drum respectiv;

b) operatorul de transport rutier a înlocuit de mai mult de 3 ori, în decurs de 12 luni consecutive, unul dintre vehiculele cu care efectuează cursa, fără respectarea prevederilor alin.(17);

c) operatorul de transport rutier a renunțat la autorizație;

d) operatorul de transport rutier a fost radiat din Registru;

e) autorizația a fost obținută prin furnizarea unor documente care conțineau informații false;

f) operatorul de transport rutier, deținător al autorizației, a încredințat spre efectuare altui operator de transport rutier curse prevăzute în graficul de circulație aferent autorizației de transport rutier de persoane prin servicii regulate în trafic local, raional și interraional;

g) operatorul de transport rutier, în decurs de 12 luni consecutive, a săvârșit, la aceeași cursă, 5 încălcări ce țin de nerespectarea itinerarului, graficului de circulație, de efectuarea cursei cu vehicule aflate într-o stare tehnică necorespunzătoare și/sau de nerespectarea categoriei de confort prevăzute în autorizație.

(22) În cazurile prevăzute la alin.(21) lit.f) și g), decizia privind retragerea autorizației va fi adoptată în termen de cel mult 3 luni de la data ultimei încălcări comise.

[...]

(27) În cazul în care unui operator de transport i s-a retras, în conformitate cu alin.(21), autorizația de transport rutier de persoane prin servicii regulate în trafic local, municipal, raional și interraional eliberată pentru o rută/cursă grupată conform alin.(4), se retrag automat și celelalte autorizații de transport rutier de persoane prin

servicii regulate în trafic local, municipal, raional și interraional eliberate pentru rutele/cursele din grupul rutei/cursei respective.”

12. Prevederile relevante ale Legii nr. 235 din 20 iulie 2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător sunt următoarele:

Articolul 17
Principiul echitabilității (proporționalității)
în suspendarea activității de întreprinzător

„(1) În sensul prezentei legi, suspendarea (limitarea) activității de întreprinzător semnifică sistarea temporară a valabilității și/sau retragerea licenței/autorizației pentru activitatea de întreprinzător, fapt ce are ca efect imposibilitatea continuării acestei activități la nivel de întreprindere sau de unitate funcțională autorizată a acesteia.

[...]

(4) Hotărîrea judecătorească privind suspendarea activității de întreprinzător se adoptă în termen de 5 zile lucrătoare și se execută în conformitate cu legislația.

[...]”

ÎN DREPT

A. Argumentele autorului excepțiilor de neconstituționalitate

13. Autorul excepțiilor susține că reprezentanții ANTA și instanța de judecată aplică eronat prevederile contestate din Codul de procedură civilă, Codul transporturilor rutiere și din Legea nr. 235 din 20 iulie 2006 în cauza sa. Acesta consideră că decizia ANTA este un act administrativ care urmează să fie contestat în modul prevăzut de Codul administrativ. Prin urmare, autorul excepției invocă încălcarea dreptului de acces liber la justiție.

14. Totodată, autorul sesizărilor susține că SRL „Crevtrans” nu a fost informată despre emiterea deciziei ANTA nr. 16 din 18 mai 2023. De asemenea, fără informarea destinatarului actului respectiv, ANTA ar fi depus cererea de retragere a autorizațiilor de transport în instanța de judecată. În acest context, autorul susține că termenul de cinci zile lucrătoare de examinare de către instanță a cererii de retragere a actului permisiv prevăzut de norma contestată, care vizează activitatea sa de întreprinzător, este prea scurt. Din acest motiv, autorul sesizărilor afirmă că este privat de posibilitatea de a asigura reprezentarea juridică a intereselor sale în instanță și de a acumula și prezenta probe în favoarea sa. În consecință, acesta este dezavantajat față de cealaltă parte în proces și nu i se asigură dreptul la apărare.

15. Autorul sesizărilor susține că după retragerea autorizațiilor de transport i-a fost încălcat dreptul la proprietate, garantat de articolul 46 din Constituție. În acest context, autorul afirmă că prevederile contestate din Codul transporturilor rutiere sunt reglementate într-un mod abstract, iar retragerea celorlalte autorizații de transport rutier de persoane eliberate pentru rutele/cursele din grupul rutei/cursei a cărei autorizație a fost retrasă nu este justificată, pentru că în cazul acestora nu au avut loc încălcări.

16. Autorul consideră că se află într-o situație similară cu cea din cauzele examinate în fața Curții Europene în care s-a stabilit că retragerea de către

autoritățile statului a licențelor unor companii private de prestare a unor servicii nu a fost o măsură proporțională potrivit articolului 1 din Protocolul nr. 1 la Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

17. Autorul afirmă că, în redactarea actuală, prevederile contestate, aplicate la retragerea autorizațiilor de transport, nu le oferă justițiabililor garanții efective împotriva acțiunilor arbitrare ale autorităților.

18. Pe baza argumentelor expuse, autorul sesizărilor îi solicită Curții să verifice constituționalitatea prevederilor contestate prin prisma articolelor 1, 4, 7, 8, 16, 20, 46, 54 și 120 din Constituție.

B. Aprecierea Curții

19. Examinând admisibilitatea sesizărilor privind excepțiile de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele.

20. Excepțiile de neconstituționalitate au fost ridicate de reprezentantul juridic al SRL „Crevtrans”, parte într-un proces pendinte la instanțele de drept comun. Excepția este formulată de subiectul căruia i s-a conferit acest drept, pe baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție, așa cum a fost interpretat acesta prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016.

21. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în prezenta cauză a unor prevederi din Codul de procedură civilă, Codul transporturilor rutiere și din Legea cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător, ține de competența Curții Constituționale.

22. Obiectul sesizărilor privind excepțiile de neconstituționalitate îl constituie articolele 278¹⁰ alineatul (1) și 278¹³ din Codul de procedură civilă, articolul 38 alineatele (22) și (27) din Codul transporturilor rutiere și articolul 17 alineatele (1) și (4) din Legea cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător. Curtea admite că normele contestate ar putea fi aplicate la soluționarea cauzei în care au fost ridicate excepțiile.

23. Curtea subliniază că o altă condiție obligatorie pentru ca o excepție de neconstituționalitate să poată fi examinată în fond este incidența unui drept fundamental. Astfel, Curtea va analiza, prin prisma argumentelor autorului excepției, dacă prevederile contestate reprezintă o ingerință într-un drept fundamental (a se vedea DCC nr. 5 din 18 ianuarie 2022, § 23; DCC nr. 17 din 15 februarie 2022, § 23).

24. Autorul excepției a menționat că prevederile contestate contravin articolelor 1 alin. (3) (*preeminența dreptului*), 4 (*drepturile și libertățile omului*), 7 (*Constituția, Legea Supremă*), 8 (*respectarea dreptului internațional și a tratatelor internaționale*), 16 (*egalitatea*), 20 (*accesul liber la justiție*), 46 (*dreptul la proprietate privată și protecția acesteia*), 54 (*restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți*) și 120 (*caracterul obligatoriu al sentințelor și al altor hotărâri judecătorești definitive*) din Constituție.

25. Curtea menționează că articolele 1 alin. (3), 4, 7 și 8 din Constituție comportă un caracter general și nu pot constitui repere separate, ci trebuie

coroborate cu alte prevederi din Constituție, care trebuie să fie aplicabile (a se vedea DCC nr. 162 din 29 decembrie 2020, § 24; HCC nr. 8 din 5 aprilie 2022, § 26; DCC nr.147 din 15 noiembrie 2022, § 29). De asemenea, în jurisprudența sa, Curtea a reținut că articolele 16 și 54 din Constituție nu au o aplicabilitate de sine stătătoare. Pentru a fi aplicabile, autorul sesizării trebuie să demonstreze existența unei ingerințe în drepturile fundamentale (a se vedea HCC nr. 8 din 5 aprilie 2022, § 26; DCC nr.159 din 24 noiembrie 2022, § 49).

26. Cu referire la articolul 120 din Constituție invocat de autorul sesizărilor, Curtea nu poate identifica nici un argument în sesizări care s-ar referi la incidența acestor prevederi constituționale în cazul său. Prin urmare, acest articol nu este incident în prezenta cauză.

27. Referitor la articolul 20 din Constituție, autorul sesizărilor susține că îi este îngădit accesul liber la justiție din cauza aplicării, în cazul său, a normelor procesuale civile, care prevăd un termen mult prea restrâns de examinare a cauzei în instanța de fond, fapt care ar conduce la imposibilitatea apărării drepturilor și intereselor sale în instanța de judecată.

28. Curtea reține că articolul 20 din Constituție a fost interpretat în jurisprudența sa ca garantând, *inter alia*, caracterul echitabil al procedurilor judecătorești. Curtea a interpretat garanția procesului echitabil de la articolul 20 din Constituție ca implicând exigențe procedurale precise, revenindu-i instanței de judecată obligația de a le asigura eficiența pe parcursul judecării cauzei (DCC nr.77 din 1 iunie 2021, § 24).

29. Curtea notează că instituirea unor termene de procedură urmărește asigurarea bunei administrări a justiției și respectarea, în special, a principiului certitudinii juridice.

30. Curtea reține că stabilirea unui termen de 5 zile de examinare a cererilor de retragere a actului permisiv care vizează activitatea de întreprinzător se datorează necesității respectării celerității procedurii. Mai mult, cererea autorității competente privind retragerea actului permisiv care vizează activitatea de întreprinzător se admite spre examinare de instanța de judecată dacă a fost depusă în termen de 3 zile lucrătoare de la emiterea deciziei de retragere a actului permisiv în cauză (articolul 278¹⁰ alin. (2) din Codul de procedură civilă).

31. Curtea notează că obligația autorității emitente a actelor permissive în discuție de a solicita în termen restrâns retragerea acestora în instanța de judecată, cu prezentarea obligatorie a tuturor probelor care justifică o asemenea măsură în conformitate cu articolul 278¹¹ din Codul de procedură civilă, reprezintă o garanție suplimentară în favoarea deținătorului autorizațiilor de transport. Această obligație, ca și termenul restrâns de examinare în instanța de fond, evită o ingerință îndelungată și nejustificată în dreptul deținătorului autorizației de a-și continua activitatea, printr-o eventuală retragere abuzivă a actului permisiv. În același timp, Curtea observă că motivele de solicitare în instanța de judecată a retragerii autorizațiilor de transport se referă la încălcările comise prin acțiuni întreprinse cu bună-știință de deținătorii autorizațiilor în cauză și/sau prin omisiunile admise de aceștia în perioada desfășurării activității lor (art. 38 alin. (21) din Codul transporturilor rutiere). Curtea notează că autoritatea emitentă a actelor permissive în cauză (ANTA) supraveghează și exercită controlul asupra

îndeplinirii corespunzătoare de către operatorii de transport a prevederilor legale care reglementează desfășurarea activității lor (a se vedea articolul 9 alin. (1) lit. a) din Codul transporturilor rutiere). Operatorii de transport rutier trebuie să asigure organizarea și efectuarea transportului de persoane în condiții de siguranță și calitate, cu respectarea principiilor liberei concurențe și a măsurilor de protecție a mediului, a drepturilor și intereselor legitime ale persoanelor fizice și juridice.

32. Prin urmare, Curtea reține că condițiile prevăzute de lege pentru retragerea autorizațiilor de transport sunt suficient de previzibile pentru deținătorii autorizațiilor în cauză datorită specificului activității desfășurate. În cazul întrunirii acestor condiții, deținătorii autorizațiilor nu pot pretinde că au o speranță legitimă că autorizațiile emise anterior nu vor fi retrase. Aceleași considerente sunt valabile și referitor la argumentul autorului privind retragerea nejustificată a celorlalte autorizații de transport rutier de persoane eliberate pentru rutele/cursele din grupul rutei/cursei a cărei autorizație a fost retrasă. În acest sens, Curtea reține că prevederile Codului transporturilor rutiere favorizează atribuirea unui grup de rute/curse unui singur operator de transport rutier care a depus solicitarea și/sau a întrunit cel mai mare punctaj dintre solicitanți, pentru a eficientiza transportul rutier în scopurile menționate mai sus (a se vedea articolul 38 alin. (4) - (6) din Cod). Din acest considerent, retragerea autorizației de transport pentru o rută/cursă pentru încălcările prevăzute de articolul 38 alineatul (21) din Cod afectează automat și celelalte rute/curse din grupul respectiv deținute de operatorul care a comis sau a admis încălcările respective.

33. Curtea reține că hotărârea instanței de fond de admitere sau respingere a cererii de retragere a actului permisiv ce vizează activitatea de întreprinzător poate fi contestată conform procedurii obișnuite stabilite de Codul de procedură civilă.

34. De asemenea, Curtea observă că autorul excepției de neconstituționalitate invocă omisiunea de a fi citat corespunzător în proces, precum și o eventuală interpretare eronată a prevederilor contestate de instanța de judecată în cauza sa, fapt care ar conduce la încălcarea dreptului său de proprietate, contrar articolului 46 din Constituție.

35. Curtea reamintește că eventualele erori de aplicare a legii în cadrul examinării unei cauze nu pot constitui, în mod normal, motive de neconstituționalitate a dispozițiilor criticate și, prin urmare, nu cad sub incidența controlului de constituționalitate exercitat de către Curte. Acestea țin de competența instanței de judecată care are prerogativa de a stabili eventualele încălcări, cu respectarea garanțiilor dreptului la un proces echitabil. Astfel, pentru că autorul excepției de neconstituționalitate ridică o problemă de interpretare și de aplicare a prevederilor legale contestate, Curtea reiterează că interpretarea și aplicarea dispozițiilor legale la situații concrete excede sferei controlului de constituționalitate și reprezintă o competență a instanțelor judecătorești (DCC nr. 32 din 19 martie 2020, § 28).

36. Având în vedere cele menționate, Curtea constată că sesizările privind excepțiile de neconstituționalitate în discuție nu întrunesc condițiile de admisibilitate și nu pot fi acceptate pentru examinare în fond.

Din aceste motive, în baza articolelor 135 alin. (1) literele a) și g), 140 alin. (2) din Constituție, 26 alin. (1) din Legea cu privire la Curtea Constituțională, 61 alin. (3) și 64 din Codul jurisdicției constituționale, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se declară inadmisibile* sesizările privind excepțiile de neconstituționalitate a articolelor 278¹⁰ alineatul (1) și 278¹³ din Codul de procedură civilă, a articolului 38 alineatele (22) și (27) din Codul transporturilor rutiere și a articolului 17 alineatele (1) și (4) din Legea nr. 235 din 20 iulie 2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător, ridicate de dl Sergiu Sloninov, în interesele SRL „Crevtrans”, parte în dosarul nr. 2p/s-568/2023, pendinte la Judecătoria Anenii Noi, sediul central.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă niciunei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte

Domnica MANOLE

*Chișinău, 21 decembrie 2023
DCC nr. 190
Dosarul nr. 164g/2023*